

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GŁOS NARODU

Informacyjny dziennik demokratyczny ziemi częstochowskiej

Nr. 166

Częstochowa, niedziela 2 września 1945 r.

Rok I.

W czwartek skapitulują wojska japońskie w Chinach

Jutro podpisana będzie kapitulacja Japonii

Wojska chińskie wkroczyły do Hankau

LONDYN (BBC). — W ciągu ostatnich 36-ciu godzin wyładowała w Japonii armia sejunżyczna, licząca dotychczas 50.000 ludzi. Radłostacja tokijska objęta została już przez wojska amerykańskie. Udało się tam już kilku korespondentów dzienników amerykańskich, którzy rozpoczęli pracę i nadawanie audycji.

Kwatera generała Mac Arthura znajduje się w „Grand Hotelu” w Yokohamie, następnie przeniesiona będzie do siedziby ambasady amerykańskiej, która obecnie do prowadzenia jest do stanu używalności po zniszczeniach wojennych.

Obecne transporty wojsk amerykańskich nadchodzą drogą powietrzną co 3 minuty, a transportowe są na brzoziwo wozu wracają natychmiast na Okinawę. Jeden z 200 samolotów, zdążających na lotnisko Atsugi, napotkał ogień nieprzyjacielski nad wybrzeżem. Jednakże nie doznał żadnego uszkodzenia. Jest to dotychczas jedyny, tego rodzaju wypadek.

W bazie japońskiej Yokosuka wyładowali już amerykańscy admirałowie Nimitz i Halsey.

Ładownia na największej wyspie archipelagu japońskiego Kiu-Siu rozpoczną się w poniedziałek.

Flota amerykańska przyholowała 2 wielkie japońskie okręty podwodne, które prawdopodobnie będą największe z dotychczas znanych. Jeden z nich liczy 120 metrów długości, ma 3.500 ton wyporności i posiada 4 samoloty.

Dowodzący naczelny amerykańskich sił zbrojnych ujawnił oficjalnie, że dotychczas wyzwolono w Japonii 1.500 jeńców wojennych. Wszyscy są niedożywieni i noszą ślady brutalnego traktowania.

LONDYN. — Z Szanghaju donoszą, że oddziały spadaczone, wchodzące w skład 6-tej armii chińskiej, a znajdujące się pod dowództwem oficerów amerykańskich, wzięły udział w okupacji Szanghaju. Wojska marsz. Czang-Kai-Szaka wkroczyły do Hankau, jednej z głównych baz japońskich na kontynencie azjatyckim.

WASZYNGTON. — Na lotnisku Atsugi lądują bez przerwy oddziały wojsk sprzymierzonych.

Do Yokosuka wkroczyły oddziały piechoty i marynarki amerykańskiej. Francuski generał Leclerc, który ma być obecny jako delegat Francji w czasie podpisania aktu kapitulacji, przybył w dniu wczorajszym do Tokio.

Kończąc zwołanie jeńców alianckich z japońskich obozów-jeńców trwa nadal.

LONDYN. — Agencja Reutersa donosi, że do zatoki Sagami wpłynęły pod silną eskortą

14 sprzymierzonych dwie japońskie łodzie podwodne. Łodzie te są największymi na świecie i państwa sprzymierzone w ogóle takich nie miały. Załoga takiej olbrzymiej łodzi liczy 191 osób, długość 996 stóp. Okret podwodny mieści 3 samoloty i może przebywać 4 miesiące bez przerwy na morzu nie zawiąsając do bazy. Łodzie japońskie wzbudziły podziw w marynarzach alianckich.

LONDYN (BBC). — Okupacja Japonii postępuje naprzód, zgodnie z planem. — Czołgi, samochody pancerne, wielkie ilości sprzętu i amunicji pływają nieprzerwanym strumieniem do wybrzeży Japonii.

LONDYN (BBC). — Według depezy z Waszyngtonu, kapitulacja Japonii podpisana zostanie w niedzielę rano, czyli dziś późnym wieczorem według czasu tokijskiego, na pokładzie liniowca „Missouri”.

Deklaracja chińskiej partii komunistycznej

NOWY JORK (Polpress). — Radio Jenan ogłosiło deklarację chińskiej partii komunistycznej, wyrażającą gotowość dościsła do porozumienia z centralnym rządem generalissimo Czang-Kai-Szaka oraz do podpisania utworzenia demokratycznego rządu koalicyjnego w Chinach. Deklaracja ogłasza szereg punktów programu:

1) Rząd ma być wybrany przez cały naród. 2) Powinno nastąpić dokładne rozgraniczenie stref, w których będą kapitulować poszczególne wojska japońskie wobec chińskich wojsk komunistycznych i wojsk chińskiego rządu centralnego. 3) Wojska marionetkowego rządu projapońskiego po-

winny być rozbrojone, a zdrajcy powinni być ukarani. 4) Chińskie siły zbrojne powinny być zreorganizowane. 5) Wszystkie partie polityczne będą uznane, wolność słowa, stowarzyszeń, słowa i prasy będzie zagwarantowana.

W konkluzji deklaracja stwierdza, że chińska partia komunistyczna oświadcza gotowość dościsła do porozumienia z chińską partią rządową „Kuomintang” i innymi partiami demokratycznymi w celu utworzenia rządu koalicyjnego i przygotowania do wybrania w drodze wolnego, powszechnego głosowania Zgromadzenia Narodowego.

Transmisja radiowa tego uroczystego momentu transmitowane będą wprost z pokładu tego okrętu.

Wkrótce potem prezydent Truman przemówi z Białego Domu. Po prezydencie Trumanie przemawiać będą z pokładu „Missouri” gen. Mac Arthur i adm. Nimitz.

Delegacje francuska, holenderska i australijska przybyły dziś rano do Yokohamy, celem wzięcia udziału w akcie podpisania kapitulacji przez Japonię.

Wczoraj wieczorem przemawiał przez radio tokijskie pierwszy sprawozdawca prasowy amerykański. Powiedział on m. in.: „Jest to pierwszy wolny głos z Japonii od 1937 roku”.

Radio tokijskie podało do wiadomości, że akt kapitulacji wojsk japońskich w Chinach będzie podpisany w czwartek w Nankinie.

Sytuacja na Dalekim Wschodzie

LONDYN (Polpress). — Omawiając sytuację strategiczną po wojnie na Dalekim Wschodzie, sprawozdawca wojenny dziennika „Daily Telegraph” stwierdza, że główne bazy amerykańskie będą się znajdowały na wyspach Hawajskich, na Alentach, na wyspach Marianskich, na wyspach Admirałtaji i na Okinawie. Amerykańska armia okupacyjna będzie liczyła do 1.200.000 żołnierzy i będzie okupować Japonię i część Korei.

Przed flotą brytyjską stoją ogromne zadania. Trzeba będzie zmobilizować wielką ilość statków dla pokonania olbrzymich przestrzeni przy przewożeniu jeńców wojennych i ludności cywilnej. Poza tym

Anglii i Amerykanie, po kapitulacji Japonii będą musieli zorganizować administrację na obszarze, wynoszącym ¼ kuli ziemskiej.

PRZYGOLOWANIA DO EWAKUACJI JEŃCÓW WOJENNYCH

WASZYNGTON (Polpress). — Rząd japoński zawiadomił generała Mac Arthura, że jeńcy wojenni będą skoncetrowani w obozach w pobliżu portów Hakadate, Amori, Jokohama, Nagasaki i Wakaura. Rząd japoński prosi o dostarczenie cukru, mleka i masła dla jeńców.

Prokurator żąda kary śmierci dla Quislinga

SZTOKHOLM. — W dniu wczorajszym rozpoczął się dalszy ciąg procesu Vidunda Quislinga. W czasie przewodu sądowego wygłosił przemówienie prokurator, domagając się dla oskarżonego kary śmierci.

GENERAL NIEMIECKI BOCK PRZEWIEZIONY BĘDZIE DO OSŁO

LONDYN. — Agencja Reutersa podaje, że niemiecki generał von Bock przewieziony został pod eskortą do Kopenhagi, skąd następnie odtransportowany będzie do Oslo, gdzie będzie zeznawał w procesie Quislinga.

EDDA CIANO WYSIEDŁONA ZE SZWAJCARII

LONDYN. — Agencja Reutersa donosi, że szwajcarski rząd zawiadomił córke Mussoliniego, Eddę Ciano, że winna bezwzględnie opuścić granice Szwajcarii. Dzienniki nie mogą jednak nadal pozostawać na terytorium szwajcarskim.

NIENY NIEMIECKY DO PRACY W KOPALNIACH

WASZYNGTON. — W tym tygodniu za-

Tryumf prawdy

Prawda jest nięstepiwna i uparta. Mi-mo okulturowych pozorów bezsilności lub słabości, jak to twierdzi przysłowie ludowe, wypływa zawsze na wierzch i triumfuje. Takie jest jej prawo. Dział właśnie nadchodzi okres, kiedy ta prawda ośmieszana i zohydzana, zwalczana wszelkimi możliwymi sposobami, torując sobie drogę, dochodzi do głosu i pokazuje się światu w całej okazałości. Prawda ugruntuowana czynem, który wydał owoce. Ta wielka prawda, która po przez mroki okrutnej niewoli, po przez krótki okres wolności coraz żywoźniejszych barw nabiera jest demokracja. Jest obóz ludzi, którzy prowadzili kochają wolność i kochają lud, jest Rząd Wolnej Polski. Nie było kłamstwa nie było kolumni, nie było zbyt niegodziwych metod, których nie zostały użyte przez wrogów obozu demokracji do walki z nim. Czas jednak wykazał słabość broni przeciwnika, bo prawda hasła ludzi od-danych słusznej sprawie gruntownie było w czynach.

Miesiące na miesiąc przynosił same kleski zwolennikom ginego faszyzmu, bo proactwo jego śmieszny były wobec 1-danej rzeczywistości, a oto nowa porażka, drugocząca i bezsilna, bo tak wymowna w swej symbolice — oto w dniach 1 i 2 września w Warszawie odbędzie się ogólny zjazd wszystkich tych, którzy w dniach nie-wielu poświęcili swe życie, dokumentując że kochają wolność i kochają Ojczyznę. Sta-na tam obok siebie wszyscy zbratani w spó-lną idea walki z wrogiem. Być może, że róż-ni się w kwestiach politycznych, lecz je-den im cel przysięcał, cel święty — pobit wroga.

Dla tego celu liczyli się we wspólnych walkach. W tym kwita ich mądrość polityczna. Obok AL stana przedstawiciele AK, obok BCH, członkowie KB. Z rozrzuconymi i dumą wspomną minione walki, z zastawioną dumą, bo przyczynili się do zwycięstwa. A przeciwnicy? Ci co stali z bro-nią u nogi, ci co ścisłali rękę wroga kato? Ci powinni zwrócić się myślą wstecz do daty 1. 9. 1939 roku. Wojnę przegrał nie naród lecz ci, którzy nim kierowali. Przynocny jednak nie wychodzili z ludu polskiego, a zostawiając naród na pastwę wroga, ujawnili, jak mało im interes tego ludu na sercu leżał.

Przynocny ci rzadził narodem jak swo-ja własnością, bez woli i zgody ogółu. A dziś? Dziś rzadzi losami narodu sam naród, dziś reprezentuje go i jest jego trzanem robotnik i chłop, dziś w sprawach publicznych biorą udział te warstwy, które istotnie stanowią treść i wartość tego narodu. I w tym tkwi zwycięstwo prawdy. Rok 1939 i rok 1945 to dwie epoki. Tam monopartia, zjazdy legionistów i zapomniany lud, tu wola dla ludu, ciężka i znośna praca w okresie powojennym, i piękna, zapewniona przy-szołość.

W tymże wojny krystalizowała się wiel-ka i zasiednca myśl, której nam zawsze brak było, budziła się idea, która deucduje o wartości narodu, a mianowicie, że uszy-stkim obywatelom jeden cel przysięcał powinien, cel zasiednicy — dobro ogółu, o nie własne lub jednej partii. W myśli tej zasady wszyscy, którzy tak czuli w okre-sie walki z okupantem zjednoczyli się we wspólnym czynie.

Elementy warcholskie nie rozumiały te-go i poszły własnymi drogami, przynosząc osobnym interesom szkoda. Dziś ci pierusi obchodzi swe zwycięstwo. Po uszanku wolności, ta sama zasada obowiązuje, nar-kazem chwili jest praca dla obudowy kra-ju, jest wspólny wysiłek, celem ruszania warstwic i wykonywania lepszych warun-ków.

I znocni na apel stenci nallensi i praw-dziwi sponnie narodu. Bez względu na róż-nice polityczne, bez względu na zapotrur-nia, bo cel jest wielki i ink wtedy naszym wspólnym była walka z okupantem, tak dzisiaj jest naród dla przysięcał. Nie bę-dziemy się zadowalać ze sobą, będziemy się kłócić i miewać wiarę, lecz we wspólnym rytmie będziemy pracować. I znów dzisiaj, elementy te same które bratały się z wro-giem, nie stanęły do szeregu, bo im bar-dziej odgadniona interes własny i własnej kasty. I znów usunęły się kłamstwa, plot-ki, za nimi poszły barbarzyńskie okrucy w Krakowie, Czeladzi i adzie indziej.

Zakwitło, w kołach tych nierządów i wy-czekiwano na lepszą komunikaturę. Naród polski meczy się w odczynnym trudzie, o on! urzadzania poronny. Naród polski cierpi wskutek dekadencji życia, a on! sznub-ia, naród. Ikt się konsoliduje, wyszukując

(Dalszy ciąg na stronie 3-ej)

USA WZNAWIAJĄ STOSUNKI DYPLOMATYCZNE Z FINLANDIĄ

WASZYNGTON. — Departament Stanu USA ujawnił, że w dniu wczorajszym wzno-wione zostały stosunki dyplomatyczne mie-dzy rządem Stanów Zjednoczonych i Fin-landią.

ODPISANIE DŁUGÓW Z TYTUŁU USTAWY „LEND-LEASE”

WASZYNGTON. — W dniu wczorajszym prezydent Truman oświadczył, że długi Europy z tytułu billu „Lend-Lease” wy-noszą 42 miliardy, co stanowi 15% wydat-ków wojennych USA. Prezydent zapropo-nował anulowanie tego długu i uznanie go za niedołączony, gdyż próba wymuszenia zapłaty wywołaby zamieszanie w krajach Europy.

WELNA DLA EUROPY

LONDYN (BBC). — Wielka Brytania, Unia Południowo-Afrykańska i Australia zawarły wspólny układ, na podstawie którego zwiększone zostaną dostawy surowej wlny dla wyzwolonych krajów europejskich.

DANIA BĘDZIE OTRZYMYWAĆ POLSKI WĘGIEL

LONDYN. — Agencja Reutersa donosi, że Kopenhaga, że rząd duński zakomunikował, iż za produkty rolnicze otrzyma od Polaki 600.000 ton węgla i koksu.

WSPÓŁPRACA ALIANTÓW TRWA NADAL

LONDYN (BBC). — Rady Wielkiej Brytanii, Stanów Zjednoczonych i Kanady oświadczyły, że mają zamiar kontynuować współpracę w radzie żywnościowej, surowcowej i radzie sprzętu wojennego.

DYMIJSJA ARGENTYNSKIEGO MINISTRA SPRAW ZAGRAN.

NOWY JORK (Polpress). — Minister spraw zagranicznych Argentyny podał się do dymisji.

PRZEDŁUŻENIE OKRESU SŁUŻBY WOJSKOWEJ W USA

WASZYNGTON. — Prezydent Truman wrócił się z piśmie do Kongresu, w którym prosi o przedłużenie na dwa lata czasu służby wojskowej poborowym roczników 18 — 25. Jednocześnie prezydent Truman zwraca się do Kongresu w sprawie zachęcenia obywateli Stanów Zjednoczonych do ochotniczego wstępowania do wojska, gdyż wedle żądań generałów Mac Arthur i Eisenhowera Stany Zjednoczone potrzebują w obecnej chwili 1.250.000 żołnierzy, sytuacja bowiem na Pacyfiku jest ciągle jeszcze niebezpieczna.

Położenie gospodarcze w Anglii

LONDYN (Polpress). — Prasa angielska nie przestaje omawiać sprawy trudności gospodarczych Wielkiej Brytanii. „Daily Herald” pisze, że rząd podejmuje ogromne zadanie przystosowania nowej zmniejszonej organizacji przemysłu brytyjskiego do potrzeb życia pokojowego. Zadanie to jest o wiele trudniejsze, aniżeli zadanie, jakie stało przed przemysłem angielskim w roku 1918.

Zadanie komplikuje się przez to, że przemysł wojenny zanim będzie mógł przejść na produkcję pokojową, będzie się musiał zaopatrzyć w nowe maszyny. Kroki podjęte przez rząd nie mogą mieć natychmiastowych rezultatów.

Przed 5 laty, 27 sierpnia, miał miejsce najdłuższy i najcięższy nalot niemiecki na Londyn. Tych wszystkich, którzy dzisiaj załamują się w obliczu trudności okresu powojennego wzywamy, by wspomnieniami przeniesli się do tego dnia — tymi słowami rozpoczyna „Daily Express” artykuł, omawiający sytuację ekonomiczną w Wielkiej Brytanii. Dziennik wzywa do okazania w walce z trudnościami gospodarczymi takiej samej siły decyzji, jaka była okazana w roku 1940. Uchylenie ustawy o dzierżawie i pożyczce stworzyło dla Wielkiej Brytanii sytuację bardzo trudną, jednakże zespolone siły Imperium potrafią usunąć trudności.

„Daily Telegraph” jest zdania, że nie udało się rozstrzygnąć problemów, powstałych na skutek nagłego uchylenia ustawy o pożyczce i dzierżawie, bez zawarcia umowy pomiędzy Wielką Brytanią i Ameryką. Dziennik wyraża żal, że premierowi Attlee nie udało się ustalić podstaw takiej umowy. „Yorkshire Post” podkreśla, że Wielkiej Brytanii potrzebna jest pomoc Stanów Zjednoczonych. Wielka Brytania musi spróbować z Ameryką nowe maszyny dla przemysłu.

WE WRZESNIU KONFERENCJA MINISTRÓW SPRAW ZAGRAN.

LONDYN (BBC). — Na dzień 10 września b. r. zwolana została do Londynu pierwsza konferencja ministrów spraw zagranicznych, przewidziana układem poczdamskim.

SPIS LUDNOŚCI W STANACH ZJEDNOCZONYCH NOWY JORK (Polpress). — Według danych biura spisu ludności, Stany Zjednoczone liczą 139.682.000 mieszkańców. Liczba ludności w porównaniu z rokiem 1940 wzrosła o 8 milionów.

Sytuacja w brytyjskiej Partii Pracy

LONDYN (Polpress). — Przynajmniej niespodzianka, jaka spotkała Anglików w związku z zniesieniem ustawy o pożyczce i dzierżawie i przemówienie Bevina o polityce zagranicznej wywarły silne wrażenie na „delach” Partii Pracy. Według nie sprawdzonych jeszcze danych wydarzenia te wpłynęły na decyzję utworzenia w październiku, natychmiast po otwarciu sesji parlamentu, komitetu „dół” partyjnych, który będzie nazywany komitetem „roku 1945”. Komitet ten skorzysta z wzorów dostarczonych przez słynny komitet „roku 1922”, utworzony przez partię konserwatywną. Komitet ten może odegrać dużą

rolę polityczną, oddziałyując na ministrów w tym duchu, że nie są niezależni od grupy parlamentarnej Partii Pracy. W łonie Partii Pracy istnieją poglądy, że Wielka Brytania stoi przed seria kryzysów i że Partii Pracy potrzebne jest forum, gdzie można by prowadzić dyskusje na tematy polityczne, bez ujawnienia rozbieżności na zewnątrz.

BULGARIA ZMIERZA KU DEMOKRACJI

LONDYN. — Agencja Reutersa donosi, że w Sofii dwie niezwiązane dotychczas grupy polityczne, a mianowicie stronnictwo demokratyczne i pewien odłam partii socjal-demokratycznej zgłosiły prośbę o wydanie zezwolenia na wydawanie gazety. Jest to uznane za dalszy krok ku demokratyzacji życia politycznego w Bułgarii.

NOVA PARTIA POLITYCZNA W EGIPCIE

LONDYN (Polpress). — Z Kairu donoszą o utworzeniu nowej partii politycznej, noszącej nazwę „Ligi Reform”, do której weszło największe ugrupowanie egipskie „wafdystów”. Liga ma na celu stworzenie takich stosunków, w których rządy egipski i brytyjski mogłyby współpracować dla dobra obu narodów.

FLOTA PODWODNA USA W CZASIE WOJNY

NOWY JORK (Polpress). — Stany Zjednoczone straciły w ciągu wojny 52 łodzie podwodne. Flota podwodna Stanów Zjednoczonych, która liczyła przed wojną 200 łodzi podwodnych, zatopila przynajmniej 1187 okrętów nieprzyjacielskich, w tej liczbie 164 okręty wojenne.

SPADEK BEZROBOCIA W ALBANI

TIRANA (Polpress). — W rezultacie działalności władz demokratycznych oraz związków zawodowych w Albanii liczba bezrobotnych zmniejszyła się z 60.000 do 7.000 ludzi.

Czystka wśród senatorów włoskich

RYM (Polpress). — Jak donosi agencja „Ansa”, komisarz dla spraw sankcyj przeciwko faszystom Nenni postanowił przeprowadzić czystkę również tej grupy senatorów, których sprawy nie były rozpatrywane przez sąd najwyższy. Na mocy tego postanowienia sąd najwyższy rozpatrzył sprawy 78-miu senatorów z ogólnej liczby 92-eh senatorów. Sąd najwyższy ustalił, czy ci senatorzy mają prawo do tytułu senatorskiego. Pozostałym 14-tu senatorów już otrzymało prawo zasiadania w zgromadzeniu doradczym. Wśród 78-miu senatorów znajduje się również marszałek Badoglio.

W Wiedniu popełnił w dniu wczorajszym samobójstwo Ralf Guenther pułkownik SS, który był specjalnym referentem do spraw żydowskich.

We Frankfurcie odbyła się 3-dniowa konferencja amerykańska władz okupacyjnych.

MILITARYZM NIEMIECKI NIE MOŻE SIĘ ODRODZIĆ

LONDYN (Polpress). — Władze wojskowe Amerykańskie wydały dla Niemców swojej strefy okupacyjnej następujące zarządzenie: niemcom nie wolno zawierać żadnych transakcji handlowych z osobami lub firmami poza krajem. Zarządzenie to ma na celu przeszkodzenie wszelkim próbom odrodzenia się militarizmu niemieckiego.

FRANCJA OBEJMUJE ZARZĄD NAD KOLEJAMI FRANCUSKIMI

PARYŻ (Polpress). — Między władzami sojusznymi i francuskim ministerstwem komunikacji i robót publicznych zawarta została umowa, na mocy której koleje francuskie przechodzą pod zarządek władz francuskich.

Tryumf prawdy

(Dokończenie ze strony 1-ej) na powadze zaprzania, a oni starają się ten naród osmieszyć i to uszytko w imię jakiejś szwajczerki, milosia tego narodu, do tak tuwieraż. Czynniki kryzące temu narodowi podcazas niewoli i czynią za dnia. Dzień wyszł wola i dzień uszanowania Polski przez świat cały był dla nich kłeska, lecz nie był to dostateczny cios, by ich osmiesić. Zrozumieć powinni, że są na jaskrawej drodze, że bliada, że ich wysiłki naprósto poszły. Moze dziś, gdy wielki obóz demokracji, krzepnie, gdy coraz większe zatocza koła zrozumienia, że mogą uniknąć ostatecznej swej kłeski, przystępując do pracy. Niech nie opóźniają biegu wypadków, bo prawdę ścieżki będzie zawsze triumfem. A część tej prawdy jest i tam na wielkim Zjeździe Uczestników Walki Zbrojnej z Niemcami.

Ci, którzy potrafili zrozumieć, w czym tkwi interes narodu, na gruzach naszej stolicy w 6-tą rocznicę wojny, w postanowieniach swoich napewno udowodnią, że tam, gdzie zajdzie potrzeba dla wspólnego dobra, pójdą zawsze razem, nie dając swego wysiłku naprósto, nie będą bliździć, bo zrozumieć, że prawda jest w narodzie i z narodem, i że prawda zwycięża.

Z. F.

Witold Zechenter

Drukowane życie

Czy wemy wszyscy, co oznaczają takie nazwy jak nonparel, petit, borgis czy garmond? Z tej dalszej jest nazw znaczenie więcej, przynajmniej kilkadziesiąt, ale to cztery zacytowane powyżej są najczęściej spotykany i najczęściej używanymi w języku dziennikarskim.

Język ten jest bogaty — może tak samo, może więcej jak języki innych zawodów. Każdy bowiem zawod — ułeczając w to i zawody milosne — wytwarza swój własny język potoczny, taki żargon zrozumiały właściwie tylko dla ludzi w nim pracujących. Dziennikarstwo ma też swój własny język, który różni się od innych zawodów, różni się od innych zawodów, różni się od innych zawodów.

W narzeczu tym różne słowa znaczą co innego niż w normalnej mowie polskiej. Światło nie znaczy wcale światło lampy, czy słońca, lecz przestrzeń w układzie drukarskim wolna, która na stronie dziennika będzie białymi plamami papieru. Kolumna nie ma nic wspólnego z kolumną grecką ani rzymską, lecz jest to po prostu jedna strona dziennika, przy czym wyraz strona nie jest w narzeczu tym w ogóle znany. Wszystko co idzie do druku jest skryptom, choćby było nawet maszynopisem albo przedrukowanym drukiem — a każdy skrypt jest dostosowany w redakcji, a justowany w szerni. To znaczy, że w redakcji jest on odpowiednio poprawiany i preparowany, podkreślany, znaczący, a w szerni po złożeniu staje się układem, który znów jest odpowiednio rozmieszczony przy lamantu, bynajmniej nie kości ani w kształcie, lecz przy lamantu numeru. Bo w narzeczu tym numer można prowadzić, robić albo łamać. Prowadzić numer jeden z głównych redaktorów, robić numer jego koleży, a tamte są numer w szerni, to znaczy odpowiednio rozmieszczą się układy w kolumnach. Przykładów takich namnożyć można jeszcze bardzo wiele.

pie nazw: nonparel, petit, borgis, garmond. Nazwy te oznaczają rozmaite kroje druku, jakimi drukuje się dzienniki. Bo przecież wszystkie czytelniki dzienników wiedzą i wstrząsają to, że innym drukiem wbia się w oczy artykuł wstępny a innym czerni papier kroniki, innym wysypka się wiersz, innym płynię dołem kolumny teletion.

Tymi krojami druku zapelnia się w wleń zępek dziennik. Wśród nich — dla w wypełnienia pewnych słów czy zdań — stosuje się druk tłusty tych słów, krojów lub też druk pochylony, kursywy albo rozstrzelony, spajowany.

Rano czytamy dziennik zanim udamy się w krąg codziennych zajęć. Oczy nasze koleją, przebiegają po setkach różnych linijek nonparelowych, petitowych, borgisowych i garmondowych. Wchłonęliśmy w siebie treść dnia, zlewem na, lotną treść życia, zmienna, falująca z dnia na dzień, wszechbarwna, najróżnorodniejsza.

Zanim nie było dzienników, treść te podawali sobie ludzie z ust do ust. Opowiadali o wielkich zdarzeniach politycznych, o przysięgach płożach miasteczkowych, o nadprzyrodzonych zjawiskach. Opowiadali sobie jedne rzeczy głośno, inne szepem, jedne otwarcie, inne za zamkniętymi starannie drzwiami.

W ten sposób tworzyli żywy, mówiony dziennik. Mówiony tymi samymi różnymi krojami druku, jakimi dzisiaj dziennik jest drukowany.

Bo wtedy, gdy nie było jeszcze nawet pierwszych, wielkich czołonek gutenbergowskich, czyż szep, którym podawano sobie wóśło o tym, że piękna księżniczka ma kochanka, nie był nonparelem, tym najmniejszym drukiem, który w szpalach dziennika oranda jak szep? A wiadomości o zwycięstwie króla czyż nie szła tryumfem gło-

nych słów jak garmond osiadający w szpalach, mocny i zdecydowany? A gdy pieśń wstawa o tym czynie, czyż nie była ona jakby kursywą splewaną, okrąglą, jasną i kształtną?

Dawno, nim w pracowni uczonego powstały pierzose, niezdarne, wielkie czołonek, ludzie mówili już nonparelem, petitem, borgisem, garmondem, kursywą.

I przysłała prasa, która zastosowała się do tych krojów szepu i głosu pełnego, do tych słów splewanych i rąbanych, krzywych i wlatujących szybko w uszy za zawartymi drzwiami.

A w mowie naszej nadal pozostały te same kroje druku. Od wczesnego ranka do późnej nocy słyszemy nonparel i garmond, druk tłusty i kursywę i wszystkie rodzaje druku, który zda się tylko spać przypuszczonym snem w drukarnianych kształtach i w magazynach linotypów, nim spłynie w roztopiony ołow, tworząc w nim swój kształt. Od rana do nocy i w nocy do rana słyszemy te wszystkie kroje druku w naszej mowie.

Za ścianą dobiega szarzm rankiem nonparelowa modlitwa. Proszą się słowa szara i codzienne, szybko biegna, uskakuja na siebie, mijają się, spajowane krótkim oddechem. Wpada w nie dobiegający z podwórza wytłuszczony garmond sprzedawcy drzewa w kółkach. Płynię drzazga kursywa śpiewu jakiejś dziewczyny.

Na ulicy mijający przechodnie mówią borgisem o pogodzie i nonparelem o nowym kontyngencie elektryki. Petitem robił mi dzielenie w tramwaju do towarzyszyki wytłuszczając słowa o miłości namiętnej i o umówionej randce. Wpada garmond konduktora: kto jeszcze z państwa nie ma biletu?

I tak jest przez cały dzień. Uszy nasze łowią wciąż nonparel, petit, borgis, garmond, druk wytłuszczony albo pochylony. Jakim drukiem poszczególne artykuły dziennika mają być drukowane — o tym decyduje się w redakcji. Bo nie jest to rzecz obojętna. Druk podkreśla nieraz, a nieraz rozmyślnie tuszuje treść. A gdyby nie przestrzeżenie pewnych starych kanonów — byłaby to rewolucja. Jakże by dokoła wygłał dziennik, który by nagle zmienił te kanony i ni miał ni zowad wydrukował artykuł wstępny nonparelem, a kronikę tłustym garmondem? Tak jest w dzienniku, gdzie dobre kroju

druku powoduje nieraz dłuższe debaty. A jak jest w życiu?

Niestety... w mowie naszej nie przestrzeżamy zawsze odpowiednich kanonów druku i nie zawsze stosujemy pewne jego kroje z namysłem i zastanowieniem.

Jakże bowiem często słowa, które powinny być szepiane nonparelem, krzyżujemy garmondem, a — na odwrót zdania, które wytłuszciliśmy wzmianki przynajmniej borgisem, proszemy niedbale petitem?

Jżeli tyle jest nieporozumień, tyle niedociągnięć między nami, jeśli ustawicznie napotykamy na niespodziewane trudności, przeszkody, komplikacje, jeżeli — jak mówi znane powiedzenie — najfrudniej porozumieć się ludziami mówiącymi tym samym językiem — czyż nie spora wina wypływa stąd, że nienależycie dobraćmy krój druku do naszych słów?

Jakże często zapominamy o tym, że prosić należy nonparelem, żądać garmondem, miłość wyznawać kursywą, płożować petitem, prawdę mówić borgisem. I że trzeba umiejętnie wytłuszczać pewne słowa tonąciami głosu, niektóre zdania rozświetlać gestem jak interliniami, niektóre wyrazy spajować odstępami, oddechu.

Dlatego nie lubimy rozmawiać z osobami o przyzęptym uszu. W wszystko do nich musimy mówić wytłuszczonym garmondem. Dlatego nieraz meczy nas przytacza rozmowa w miejscu publicznym, że wszystko takie musimy w nonparelu.

I dlatego cenimy najwięcej rozmowę z najbliższymi nam osobą. Bo możemy mówić do niej tak po prostu, zwyczajnym petitem czy borgisem, nie musimy zbytnio uważać na dostosowanie, jakie słowo wytluszczyć, jakie wywrze kursywą. Mówimy po prostu tak, jak słowa płyną i oddech nam się spajuje albo odstępy dnia poculunki, a wyraz omie szły za interliniami. I jak w druku pomiędzy odstępami w artykule czy dokoła zwrótek wiersza musi być światło, tak w tej rozmowie światło daje uśmiech.

I najniżej, gdy taka rozmowa ginie w zmlerchu, który spływa za oknem. Noc jak olbrzymi kalander sprasują formę ziemi przykryta matryca cienia. Słowa na jawie i słowa — nowa przemkna melodyjna kursywa. Tak więc wiedzimy również drukowane życie jak martwe, przez nas robione dzienniki.

KRONIKA

Nowy rok szkolny

Inspektorat Szkolny w Częstochowie zawiadamia, że nowy rok szkolny 1945/46 dla publicznych i prywatnych szkół powszechnych na terenie miasta Częstochowy i powiatu częstochowskiego rozpocznie się dnia 4 września 1945 r.

W powiecie nabożeństwa z okazji rozpoczęcia Nowego Roku Szkolnego odbędą się w kościołach parafialnych. W Częstochowie zaś odbędą się wspólne nabożeństwa dla wszystkich szkół średnich i powszechnych na Jasnej Górze przed Szczytem o godz. 9-tej rano.

W razie deszczu nabożeństwa odbędą się w następującym porządku: dla wszystkich szkół średnich na Jasnej Górze w Bazylice, dla wszystkich szkół powszechnych w Katedrze o godz. 9-tej rano.

Komunikat

Powiatowy Zarząd Str. Ludowego w Częstochowie zawiadamia wszystkie Zarządy Kół Wiejskich, a więc Prezesów, Sekretarzy, Wiceprezesów, Skarbników, że dnia 2 września 1945 r. o godzinie 11-tej w lokalu Stronnicowa, III Aleja 55, I piętro odbędzie się zebranie informacyjno-organizacyjne.

Z uwagi na to, że na zebraniu tym będą Przedstawiciele Wojewódzkiego Zarządu przybycie wszystkich Zamawdów Kół Wiejskich jest obowiązkowe.

Wszystkie gazety dla wszystkich

Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik”, realizując swoje zamierzenia w dziedzinie kulturalno-oświatowej, uruchamia w większych ośrodkach miejskich publiczne czytelnice gazet. Dzięki zrozumieniu, jakie „Czytelnik” znalazł w miejscowym Wydziale Oświaty i Kultury Zarządu Miejskiego, uruchamia się w Bibliotece Miejskiej przy Alei M. P. — 22 publiczną czytelnice gazet. Czytelnia ta będzie zaopatrzona we wszystkie wydawnictwa „Czytelnika” tak codzienne, jak i periodyczne. Obecnie czytelnia zaopatrzona jest w około 100 różnorodnych gazet, tygodników i listów, miesięczników i innych o treści zarówno informacyjnej, jak i literackiej, fachowej i naukowej.

Członkowie Spółdz. Wyd. „Czytelnik” będą korzystali z czytelnicy bezpłatnie. Członkiem Spółdz. dzielnicy może zostać każdy, wpłacając 10 zł. wpi. i jeden udział wynoszący 100 zł, który można wpłacać częściowo w ratach miesięcznych po 25 zł.

Okazja przesłania listów do rodzin zagranicą

W związku z wyjazdem Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej do Rzymu, zawiadamia się rodziny żołnierzy i osób cywilnych, przebywających we Włoszech na Bliskim Wschodzie i w Afryce, że Ambasada doręczy listy i wiadomości, które zostaną nadane pod adresem Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Wydział Zachodni, Warszawa, Al. Sucho 23.

Listy należy opatrzyć napisem: Dla Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Rzymie.

Warszawa czeka!

Zarząd chrześcijańskiego Cechu Słusarzy w Częstochowie, wzywa wszystkich swoich członków, ażeby nie pozostawali za innymi, tedy spiszali wykupić nalegi na odbudowę Warszawy.

Nalegi są u sekretarza Cechu ob. K. Miszcza, sklep „Rzemieślnik”, I Aleja Nr. 12.

Zebrań Komitetu P. P. R. Dzielnicy

Komitet Dzielnicy Ostatni Grosz powiadamia członków P. P. R., że w dniu 2 września o godz. 5-tej po poł. odbędzie się ogólne zebranie. Przybycie obowiązkowe.

Komunikat M. L. P. W. Nr. 4 w sprawie

zakonoczenia „Akcji Żniwni” 1945 roku. Junacy Młodzieżowego Legionu Pracy Przygotowania Wojskowego, którzy brali udział w „Akcji Żniwni”, zbiorą się na odprawę do Starostwa Powiatowego, pok. 109, w sobotę dn. 1 września b. r. o godz. 11-jej.

Zebranie Komitetu „Przyjaciół Rodzin M. O.

W dniu 4 września 1945 roku o godz. 19-tej w świetlicy Komendy Powiatowej M. O. przy ul. Śląskiej 8, odbędzie się zebranie Prezydium Komitetu, wraz z członkami, poszczególnych sekcji: Finansowej, Odzieżowej, Apropowizacyjnej i Kulturalno-Oświatowej. Uprząta się wszystkich członków o punktualne przybycie, wraz z deklaracjami członkowskimi, jakie pobrali celem dokooptowania dalszych członków.

Zebranie Stowarzyszenia b. Więźniów Politycznych

Stowarzyszenie b. Więźniów Politycznych zawiadamia, że dnia 1 września r. b. o godz. 16-jej odbędzie się zebranie sprawozdawcze ze zjazdu w Łodzi w lokalu własnym przy ul. Kopernika Nr. 6.

Posiedzenie Tow. Lekarzkiego

Związek Lekarzy R. P. Obwód Częstochowski zawiadamia, że w dniu 1 września r. b. o godzinie 19-jej w lokalu własnym przy ul. Al. Wolności 16 odbędzie się inauguracyjne posiedzenie Towarzystwa Lekarzkiego Częstochowskiego z odczytem Doc. D-r J. W. Grotta p. t. „Rozpoznawanie i leczenie cukrzycy w praktyce”. Po odczytach odbędzie się wybór Zarządu Tow. Lek.

Uroczysta Akademia

W dniu 1 września b. r. O. M. „TUR” w Częstochowie urządza Uroczystą Akademię ku uczczeniu pamięci Stanisława Dubois nieugiętego bojownika o prawa ludu robotczego, więźnia Brzeźnia i Oświęcimia. Człowieka, który całe życie walczył o Sprawiedliwość i Socjalizm, duchowego przywódcę młodej gwardii proletariackiej ze sformowanego przez zbirów hitlerowskich w Oświęcimiu.

Akademia odbędzie się w lokalu własnym przy ul. Kopernika 6, o godz. 6-jej po południu.

Komunikat „Orbis”

Z dniem 1-ym września r. b. zostanie uruchomiona komunikacja samochodowa pasażerska na trasach:

- I. Częstochowa — Katowice
 1. Odjazd z Częstochowy o godzinie 7.00
 - Przyjazd do Katowic o godzinie 9.30
 2. Odjazd z Częstochowy o godzinie 14.00
 - Przyjazd do Katowic o godzinie 16.30

- Katowice — Częstochowa
 1. Odjazd z Katowic o godzinie 10.00
 - Przyjazd do Częstochowy o godzinie 12.30
 2. Odjazd z Katowic o godzinie 18.00
 - Przyjazd do Częstochowy o godzinie 20.30

- II. Częstochowa — Łódź
 1. Odjazd z Częstochowy o godzinie 14.00
 - Przyjazd do Łodzi o godzinie 18.00

- Łódź — Częstochowa
 1. Odjazd z Łodzi o godzinie 8.00
 - Przyjazd do Częstochowy o godzinie 12.00

Komunikat Okr. Kiel. Izby Aptekarskiej

Okręgowa Kielecka Izba Aptekarska z siedzibą w Częstochowie otrzymała pewną ilość surowicy dyfterycyjnej po 3000 jed. po cenie zł. 20.— za flakon, którą apteki prywatne w Częstochowie i na prowincji rozprowadzą pomiędzy ubogą ludność.

Dyżurni lekarzy

W dniu 2 września b. r. dyżurni następujący lekarze: Internista — Bederski Jan, Dąbrowskiego 21, Chirurg — Karczewski Wł., Jasnogórska 79, Ginekolog — Bukowski Juliusz, III-cia Aleja 52, Laryngolog — Bielunas, Jan II-ga Aleja 33, Okulista — Pacewicz Janina, I-sza Aleja 11, Dentysta — Parczyński St. Jasnogórska 102.

Z uroczystej Akademii w II Komisariacie Milicji Obywatelskiej

W II Komisariacie Milicji Obywatelskiej w sali pięknie udekorowanej zielenią i świerkami odbyła się uroczysta Akademia, na którą przybyło bardzo wiele osób. Uroczystości poprzedzona została hymnem narodowym odegranym przez ob. Izmera, po czym słowo wstępne wypowiedział ob. Turak. Prelegent w krótkich, lecz treściwych słowach wykazał rolę, jaką spełnia Milicja, jak obywatel demokratyczny Polski winni współpracować z Milicją. Po referacie nastąpiła część programu artystyczno-scenicznego, która trwała przez 2 godziny. Ob. Kopceć Maria wygłosiła wiersz p. t. „Polska to nie wy, panowie”, ob. Maria Piętkoś odpiewała krulepy p. t. „Jak się tu można wyrobić na damę”, po czym ob. Śliwicka recytowała „Ode do Młodości”, ob. Barbara Wolkowa odpiewała „Ty moje szczęście”, ob. Izmer wykonał na skrzypcach „Wianek”, następnie zaś ob. Juszczyk recytował publiczność monolog p. t. „Znakomity felczer”. Zawodowa śpiewaczka ob. Kwiecińska odpiewała „Ty moje marzenie”, z kolei zaś zespół złożony z 5 osób odegrał skecz p. t. „Nowoczesne małżeństwo”. Po zakończeniu przemówień gości zastępca komendanta milicji Milicji Obywatelskiej, ob. Jabłoński, który w mocnych słowach omówił pracę milicjanta.

Zapisy do szkół częstochowskich

Uwaga uczniowie i kandydaci do Szkoły Sztuk Pięknych w Częstochowie.

Zapisy na rok szkolny 1945/46 rozpoczynają się w dniu 1 września r. b. w godz. od 10 do 12 i od 16 do 17 w lokalu szkoły, ul. Wilsona 2/8. I piętro. Sekretariat Związku Zawodowego Polnych Artystów Plastyków w Częstochowie, II Aleja 43 urzęduje codziennie o godz. 12-13. — Wydawanie kart zymośnościowych.

Wpływy uzupełniające do Państw. Szkół Zaw. Zębnich

- 1) 4-letniego Gimnazjum Krawieckiego;
 - 2) 3-letniego Gimnazjum Trykotarskiego;
 - 3) 1-rocznej Szkoły Przygotowania w Gospodarstwie Rodzinnym;
 - 4) 2-letniej Szkoły Gospodarczej;
 - 5) Popołudniowe kursy dla dorosłych zycia i gotowania — przyjmują kancelaria szkolna przy Al. Wolności 2/6 codziennie od godz. 9 — 12 i od 16 — 17.
- Egzamin wstępny do I kl. Gimnazjum Krawieckiego odbędzie się w dniu 1 września. Rozpoczęcie roku szkolnego 4 września 1945 r.

Państw. Seminarium dla Ochroniarów w nowym lokalu

Państwowe Seminarium dla Wychowawczyń Przedszkoli w Częstochowie przeniesiono się do budynku własnego przy ul. Jasnogórskiej 64.

Zapisy trwają. Kancelaria czynna w godzinach 10 — 12, I piętro.

ciężkie warunki bytu jego rodziny i podkreślił poświęcenie i obowiązki. Po przemówieniu rozpoczęła się zabawa taneczna, która ciągnęła się aż do rana.

Przy stołkach również zabawiali gości śpiewem i deklamacjami ob. Kwiecińska i ob. Wesolowski. Należy podkreślić, że całość programu wypadła dobrze, przy czym trzeba zaznaczyć, że część wykonawców to członkowie Milicji Obywatelskiej, a część druga to członkowie Z. W. M. Całość reżyserował ob. Szczawiński.

Zapisy do Społecz. Liceum i Gimn. w Kamieniu Polskiej

Dyrekcja Społecznego Liceum i Gimnazjum im. Adolfa Dygasńskiego w Kamieniu Polskiej — z prawami ogłasza zapisy do wszystkich klas licealnych i gimnazjalnych. Kandydaci winni wykazać się świadectwami dotychczasowych studiów oraz — złożyć w kancelarii zyciorys, metrykę urodzenia i 2 fotografie.

Warunkiem przyjęcia do kl. I-jej jest posiadanie świadectwa 5 klasy szkoły powszechnej, oraz nie przekroczenie lat 16. Dla osób nie posiadających świadectw szkolnych odbędzie się egzamin wstępny.

Uczniowie zdolni a niezamożni, pracownicy państwowi, oraz mający więcej niż jedno dziecko w Gimnazjum korzystają z 25 proc., 50 proc., i 75 proc. ulgi w opłacie czynszu.

Egzamin wstępny rozpoczyna się 3 września 1945 roku o godz. 8 rano.

Termin rozpoczęcia zajęć 6 września 1945 r., o godz. 8 rano. Kancelaria czynna codziennie od godziny 8 do 3.

Kancelaria Liceum i Gimnazjum przyjmuje jednocześnie zapisy do Gimnazjum dla dorosłych z licencją pedagogiczną (2 klasy w ciągu 1 „rocznika” dla osób pragnących zdobyć wykształcenie średnie, a znajdujących się poza wiekiem szkolnym).

Przy Liceum i Gimnazjum uruchomione będą internaty męski i żeński.

Z restauracji „Niespodzianka”

Dyrekcja restauracji „Niespodzianka” (I-sza Aleja 12, I piętro) zawiadamia Szanowną Klientelę, że do soboty 1 września w powiększonym i ulepszonej lokalu koncertować będzie wspaniały zespół pod dyr. doskonałego skrzypka Mieczysława Machury z dobrze zapowiadającym się młodym, utalentowanym harmonistą Zenonem Szymańskim.

Zabawa taneczna na akcję dożywnia dzieci

Pod protektoratem Prezydenta Miasta Dr. T. Wołańskiego dnia 1.9 b. g. o godz. 20-tej odbędzie się zabawa taneczna w sali Hotelu „Polonia”. Wejście 25 złotych. Dochód przeznaczony na akcję dożywnia i akcję rozrywkową wśród dzieci robotników fabrycznych. Bufet obficie zaopatrzone. Orkiestra jazzowa.

Zabawa taneczna

W dniu 1 września b. r. o godz. 21-jej Org. Młodz. T. U. R. urządza Zabawę taneczna, we własnym lokalu przy ul. Kopernika 6. Wstęp 40 zł. Sala powiększona. Bufet na miejscu. Wejście tylko za zaproszeniami.

Zaproszenia do nabycia w Sekretariacie TURU, ul. Kopernika 6, Orkiestra pod kierownictwem Mieczysława Machury.

Zabawa OM TUR w Błachowni

Organizacja Młodzieży TUR w Błachowni urządza w dniu 2 września 1945 r. zabawę taneczna z loterią fantową na dziedzińcu szkolnym w Błachowni. Dochód z tej imprezy przeznaczony jest na cele kulturalno-oświatowe.

Oświadczenie

W związku z artykułem p. t. „Jak hitlerowscy oprawcy zaleśli na Zawodnic”, zamieszczonym w nrze „Głosu Narodu” z dnia 26 maja 1945 roku, oświadczam, że zawarte w nim zarzuty pod moim adresem są nieprawdziwe i że znajduję się w posiadaniu dokumentów i zaświadczeń 17-tu osób, które potwierdzą moją prawdziwość moich słów. (—) Wacław Gruszecki.

Fraszka i wierszyki

Co dzień święto

Lubie te uroczystości, Mowy, śpiewy, marsze — Odradzają się tradycje Rzeźne i najstarsze.

Tak nas umiostą! ta muzyka Pięknie upaja! — Ale poco? Wszak nam co dzień Książki marsza grają! BB.

Życia kulturalnego

Z Kawiarni Literackiej

Jak się dowiadujemy doskonały zespół jazzowy „Da capo” pod dyrykcją Mariana Raczyskiego w składzie: Leopold Jałowicki, Roman Zwierzynski, Marian Wojciechowski i Teodor Turak, przygotował na dzisiejszy wieczór moc najpiękniejszych melodii i przebojów muzycznych. Stałi bywalcy Kawiarni niewątpliwie spędzą w Literackiej miły i niezapomniany wieczór.

Teatry Miejskie

Dzisiaj w sobotę 1 września o godz. 19-jej oraz jutro w niedzielę 2 b. m. o godz. 16-jej i 19-jej (dwa przedstawienia) w dużej sali Teatrów Miejskich „Gaijank”, komedia w 3 aktach D. Nicodemięgo w tłumaczeniu I. Iwaszkiewicza. Czaruje ją komedia odniosła na onegdajszą premierze bezpomyślny sukces. Nic dziwnego. Obfituje ona w szereg świetnie napisanych, szczerze zabawnych, a zarazem głęboko wzruszających scen. A że jest świetnie wyreżyserowana (reż. A. Kwiatkowski, który zarządem stał się główną rolą mekska), doskonale wystawiona (dekor. Wł. Wagner) i wbornie obsadzona (w roli tytułowej J. Łukowska, w dalszych: L. Korwin, S. Łopuszańska, K. Salaburski, M. Mieczysławski, R. Cirm, F. Sarnowski i Z. Salaburski), więc niewątpliwie zapałając będzie widzom przez długi szereg wieczorów.

Bilety na dzisiejsze i jutrzejsze przedstawienia do nabycia w Kwie Teatru od godz. 10-jej do 12-jej i od 14-jej do rozpoczęcia przedstawień.

Niespodzianki dla dzieci w „Chochołku”

W niedzielę 2 września na ostatnich 2-ch przedstawieniach pięknej bajki „Historia o Zosi i wilku” zostaną rozdane dzieciom bezpłatne losy na loterię fantową. Omal każdy los wygrał cenny fant. Początek przedstawień o godzinie 12-jej i 16-jej.

Kronika sportowa

Wycieczka cyklistów

Częstochowski Towarzystwo Cyklistów i Moto-cyklistów urządza w niedzielę 2-go września wycieczkę do Mirowa. Zbiórka o godz. 7.30 rano w lokalu klubu, II Aleja 21. Zarząd zaprasza do jak najbliższego udziału członków oraz sympatyków.

Pilkarze Łódzcy i warszawscy goszczą w niedzielę w Częstochowie

W niedzielę na Stadionie piłkarze nasi zmierzą swoje siły w spotkaniach z piłkarzami Warszawy i Łodzi. O godz. 15.30 WKS Orzeł stoczy walkę z czolową drużyną łódzka — Widzewem, a o 17.30 Victoria stanie naprzeciw jednej z najlepszych jedenastek stolicy — Legii, posiadającej w swojej historii pasmo pięknych sukcesów z czasów b. ligi państwowej.

Walne zebranie K. S. „Częstochówka”

Zarząd Klubu Sportowego „Częstochówka” podaje do wiadomości, iż w poniedziałek, dnia 3 września o godzinie 6 wieczorem w sali ob. J. Styskińskiego przy ul. św. Rocha 35, odbędzie się Walne Zebranie Klubu. Obecność członków klubu obowiązkowa. Zarząd zaprasza na zebranie również i sympatyków.

Naprzód (Lipiny) zwyciężył z trudem Milicyjni KS. 2:1 (0:0)

Wynik jest dużym sukcesem dla graczy Milicyjnego, choć Naprzód zagrał poniżej formy, jaką widzieliśmy u niego niedawno. Wyróznili się trójką obronna miejscowych Bakowski — Piękacz — Kuśmierski, zwłaszcza ten ostatni — ręką bramkarza wypadł doskonale. Strzelcami dla Naprzodu byli Kubicki i Stanewski dla Milicyjnego zaś Sośniski Widzów znikoma ilość, Sędziował poprawnie ob. Florczyk.

WKS Orzeł gromi WKS Rażny (Skiernewice) 8:0 (4:0)

Drużyna ze Skiernewic okazała się przeciwnikiem przeciwnikiem, z którym Orzeł dawał sobie lekko rade w pojedynkach zarówno ofensywnych, jak i obronnych. Goście jedynie z rzadka przedstawiali się w 90 proc. akcje toczyły się na ich własnym polu. B. ładnie zagrał atak WKS Orzeł, dorównywała mu także pomoc likwidująca w zaradku z zamierzenia Skiernewicza. Bohaterem meczu był Klinczyk zdobywca 4-ch bramek, w tym jednej wspaniałym strzałem z przebiegu. Pozostałe goście strzelili Szafarski, Mordarski, Wasko i Cyganek. Goście przestrelali karne. Sędziował b. dobrze ob. Michalski.

WKS Orzeł II — Papiernia 7:3 (1:1)

Papiernia tylko w pierwszej połowie walki równorzędnie, po pauzie wojskowi opanowali zupełnie sytuację. Wyróznili się u nich Radomski i Tobota.

OD REDAKCJI

Z powodu braku papieru wstrzymaliśmy czasowo od dnia 3 września wydawanie „Sportowa”. Z chwila, gdy pozwolą nam na to względy techniczne wydawanie „Sportowa” wznowimy.

TEATR MIEJSKI

„GAŁGANEK“

komedya w 3 aktach Dario Niccodomi'ego tłum. J. Iwaszkiewicza. Reżyser: Artur Kwiatkowski, dekoracje Wł. Wagner.

Sprawozdawca teatralny niewiele ma do powiedzenia o tego rodzaju utworach, powiedzmy sobie sentymentalno-plochych. Stręścić ich prawie niepodobniostwo, analizować nie ma potrzeby. Jedynym ich celem jest weselota, która znowu, w znacznej części, jest wypadkową z wery aktorów i z usposobienia widza, „Gałganek” jest jednym z słabszych dzieł autora, który wywodzi się z Europy słonecznej. W słońcu i z radości życia rozdzieli teatr komediowy, którego istotą jest owo żywiołowe musowanie słowa, gestu, właściwie dziemno południa. Podziwiamy w „Gałganek” nieprawdopodobną dozę tuszu szlachetności, który chwilami zmusza, aż do placu.

Przyzwyczajając perypetie uczuciowe „Gałganek” najchętniej nie wierzymy, jak nie wierzymy inżynierowi Tito od początku, że w stosunku do Gałganka zamierza być jedynie opiekunem. Stary to łowielas ten Tito, pod niemiłośnością jego i uszanowaniem, czuć w nim utajony żar rasowego kochanka, takiego, jakich wydają tylko Włochy, prócz ojczyzna tenorów miłośności...

Powiedział kiedyś Boy-Zeleński, że „im dłużej żyje na świecie ten bardziej inteligentna, dowcip, bez dobroti wydaje mi się niesympatyczne i niezajmujące” — i dlatego wdzięczni jesteśmy Nic-

codemi'emu, że w komedii swej podarował nam dużo dobroti. Reżyser i odwłóca głównej roli inżyniera Ty-tusa Fanti Artur Kwiatkowski wymaga dwóch ocen. Jako inżynier jest bezkonkurencyjny i znakomity; był „mężczyzną” w każdym calu. Wpół o-soby tego doskonałego aktora można sprzyżyć wszystkie superlatywy. Gra jego była misterna i ciepła, pełna szczęśliwej i nowoczesnej inwencji mimicznej, umiała nie tylko pozyskać sympatię i współdziałalność, ale i potęgować je do ostatniej sceny.

Jako reżyserowa zarzuca mu brak troski o grę reży-serską; stanowczo z tego narybku można by było więcej wydobyc, Wiele, wiele scen przejąkła-wiono, a nade wszystko, zwłaszcza w I akcie brak tempa.

Janina Łukowska, jako Gałganek z umiłowaniem i znawstwem wypięściła każdy szczegół roli, Zastanawiałem się, kiedy ta najczystsza aliz was-tawiana artystka ma czas na tak wspaniałe opraco-wanie roli. Odnosiła pełny triumf, bogatą kanwę dostarczona przez autora, zahaczała mnóstwem pomysłowych i wyboiste cieniowanych szczegó-łom. Stwierdzić z przyjemnością musimy, że moż-liwości sceniczne J. Łukowskiej są wprost nie-ograniczone.

Stanisława Łopuszańska w roli bezdusznej ko-

kiłki Franki opanovała scenę i widownię pełną gania temperamentu i lekkoduchostwa. Była, jak należało, niezłaczona, histeryczna i wygrywała w tempie wszystkie kwestie Karol Genai — adwokat — w edycji Mieczysława Mieczysławskiego był w miarę potrzeby godny, szlachetny, obślizgi kocielacz i jedno-cześnie najczulszy małżonek. Role oddał sta-rannie i z rutyną.

Małżonką Beniniego — Emilią była Lidia Kor-win, Zdała się nie odpowiadała natura-ż jej talentu. Borykała się z nią, jak mogła by-wyść zwycięsko.

Doskonałe epizody odtworzyli Roman Cifka w roli Faneta ulicznego, Don Juana oraz Zdzisław Sakaburski w roli kolnera Flawia. Podkreślić z uznaniem należy poza finezijnym wykonaniem, wspaniałą charakterystyką obu ar-tystów. Jako ubiór nauczyciel Burittu wyruszył nas Ferdynand Sarnowski. Dekoracje niepokoiły oko zagadkowym wyglą-dem I i II aktu nie możemy gratulować art. W. Wagnerowi. Sumując podkreślić należy z uznaniem, że sztuki, które wystawione zostały pod egidą dy-rektora Tadeusza Krotke mają swój dobry styl, stan i charakter. „Gałganekowi” wróżyć duże powodzenie. W. N.

OBWIESZCZENIA URZĘDOWE

Oddział Drogowy, P. K. P. w Częstochowie ogłasza przetarg nieograniczony 1) na roboty związane z naprawą i przeróbką magazynu towarowego na st. Rozłaz, 2) na roboty związane z budową magazynu węglowego na stacji Białochownia, 3) na roboty związane z naprawą magazynu towarowego na stacji Babów. Oferty należy składać w Biurze Oddziału Drogowego do dnia 7 września 1945 r. Otwarcie ofert nastąpi dnia 8 września 1945 r. o godzinie 10-ej (czasu środkowo-europejskiego). Kosztorys i rysunki do przedłożenia w Biurze Technicznym Biu. ra Oddziału Drogowego w Częstochowie, Al. Wolności 21. Częstochowa, dnia 29 sierpnia 1945 r. Naczelnik Oddziału Drogowego.

Obwieszczenie Prezdyenta Miasta z dnia 28 sierpnia 1945 r. o zapotrzebowaniach na ziela. Zgodnie z zarządzeniem Urzędu Wojewódzkiego z dnia 16 sierpnia 1945 r. Nr Apr. A. W. 126/45, wzywam wszystkich właścicieli satek i przetrwoli do zgłoszenia się w Zarządzie Miejskim — Be-ferat Bolny, ul. Dąbrowskiego 7, II piętro — pokój Nr 223 w dniu 3 września br. w celu złożenia pisemnych zapotrzebowań na ziela leśnicze, przemysłowe i spożywcze. Prezydent Miasta (-) Dr T. J. WOLARSKI. Zarząd Gminy Kruszyzna Kruszyzna, dnia 27 sierpnia 1945 r. Niniejszym zawiadamiamy, że na podstawie zezwolenia Władz be-da odbywały się targi w Kłomniach od trzynię w każdą środę. Po raz pierwszy targi odbędą się w dniu 5 września 1945 r. Targowca Główna znajduje się przy ul. Sadowej. Wójt gminy Kruszyzna (-) CZARNECKI.

LAKIERY Emaliowe — Olejne — Podłogowe — Rowerowe — Asfaltowe — Spirytusowe POKOSTY Lniany — Syntetyczny PASTY do Obuwia — Podłóg Kopal Kraków Skrytka pocztowa 350. Tel. 540-59. 8155

Z Kawiarni Literackiej Od dzisiaj w najpiękniejszej i najmiłszym lokalu Częstochowy Kawiarni Literackiej, koncertuje doskonały zespół jazzowy „Da Capo” pod dyr. M. Raczyńskiego Dancing! Atrakcje! Doskonała kuchnia! Wyborowó, trunki! Miła i szybka obsługa! 7447

Dokąd dzisiaj idziesz? Na otwarcie Dancingu w „Gospodzie Spółdzielczej” Aleja N. M. P. 22. 7408

Hurt Detail Części rowerowe Firma J. KOREWICKI Częstochowa Plac Daszyńskiego Nr 3 14 MAKATKI papierowe w kilku kolorach i materiały piśmienne poleca po cenach przystępnych. Sprzedaż Wyrobów Papierowych T. KLUCZNY Częst. Pl. Daszyńskiego 3, 8 tel. 10 74.

Włosie końskie ogony Kupujemy w każdej ilości. Częstochowa, Koźła 10/12 7010

ZGUBY Zgubiono dowód wojskowy wyda-ny przez R. Z. I. Częstochowa na nazwisko Walawski Leszek wraz z dowodami. 7411

z Zbierskich Gabriela Tomaszewska opatrzone św. Sakramentami po długich i ciężkich cierpieniach, zasnąła w Panu dnia 31 sierpnia 1945 r. Ekspozycja drogiem nam zwłok z domu żałoby przy ul. By-tek Wielutński Nr 1 do kościoła Pana Jezusa Konającego na- nastąpi w niedzielę, dnia 2 września br. o godzinie 18-30. Dnia następnego tj. w poniedziałek, o godz. 8 rano zostanie odprawione nabożeństwo żałobne, po czym wyprawdzązono i złożenie zwłok do grobu rodzinnego na cmentarzu św. Rocha. Na smutne te obrzędy zapraszają krewnych, przyjaciół i zna-jomych, pozostali w ciężkim smutku MAJ i RODZINA. 7456

z Zielińskich Paulina Romanluk REPARIANTKA ZE WSCHODU opatrzone św. Sakramentami po długich cierpieniach zmarła dnia 31 sierpnia 1945 roku, przesyłaży tel. 63. Wyprawdzązono drogiem nam zwłok z domu żałoby, Nowy Rynek 4, do kościoła św. Zygmunta, nastąpi w niedzielę, dnia 2 września br. o godz. 15.30, ekad obędzie się pogrzeb na cmentarzu na Kulach. Na smutne te obrzędy zapraszają krewnych i znajomych, pozostali w nieutulonym żalu córki, zięć i wnuczki. 7457

Podziękowanie Wszystkim, którzy oddali ostatnią posługę drogiem nam zwłokom najukochańszego naszego Meła, Jęka i Brata Stanisława Waczyńskiego z żoną, dziećmi i rodziną. 7458

W dniu 8 września br. o go-dzinie 8.30 rano w kościele N. Maryi Panny, jako w 6-ta rocz-nicę śmierci tragicznie zmarłej Krystyny Wandy Pawlukówny zostanie odprawione żałobne, na które życzliwych pamięci Zmarłej zapraszają matka i siostra. 7385

W niedzielę, dnia 2 wrześ-nia br. o godz. 7 rano w kościele św. Rodziny odprawiona zos-tanie Msza św. za duszę Stefana Kaczmarskiego na które zaprasza wszystkich przyjaciół i znajomych Zmar-łego żona z rodziną. 7386

Skradzione dowody osobisty i księ-giczne Ubezpie. Spół. na nazwisko Wroblewski Bronisław 7416 300 zł nagrody za zwrócenie zgub-ionych papierów i rzeczyżnych na nazwisko Niemczyński Zygmunta do 1-go Kom. M. O. 7394 POSADY Buchalter-bilan-ista obejmuje posa-dę w solińskiej instytucji, bądź w zakładzie przemysłowym lub ha-ndlowym. Proponuje kierować: Narutowicza 19-17. Mielski. 7388 Potrzebna służąca z umiejętnością gotowania. Aleja 18 m. 25. 7324 Potrzebna kucharka z dobrym go-towaniem Pilsudskiego 1 „Grand Cafe”. 7451 Potrzebuje stolarz na montaż wa-żniastej stolarzki oraz szoferka-mucha. Zgłosz. nie pobra. ta. 74b1 dawn. A. Flinta. Włonna 90 7384

Potrzebny obłopiec do konia. Chło-piętkiego 194. St. Organa. 7375 Poszukuje się fachowca do wyro-bu świec. Zgłoszenia piśmienne wagi, oświadczyć do fabryki świec Henryk Gosek w Częstochowie, ul. Jasnogórska 102. 7311 Potrzebna od zaraz inteligentna osoba do 1 i pół rocznego dziecka. Zgłaszać się od 19 do 21 godz. II Aleja 32 m. 13. 7333 KUPNO Kupuje w każdej ilości materiały chemiczne katalofony, terpentyny, olej mineralny, klej, miksion, se-likon, metal w płatkach brzo-z, szlif zioły, szlif srebrny, szlak-limon, szlak rubin, żabki, wate, spirytus denaturowany. Częstocho-wa, Naclawicka, 22 m. 4a Burkie-wicz. 7152 Kupię krzeseł niepodległość, wale-cznych i żyrny ślicki. Kościelny Nr. 2/6. Ciganowski (grawer). 7328

Zawiadomienie W pierwszej bolesna rocznicę śmierci najukochańszej Żony i Matki z Żytków Honoraty Chyb zostanie odprawione naboże-ństwo żałobne za spokój jej du-szy w kościele św. Rocha, dnia 3 września br. o godz. 8 rano, na które zapraszają rodzinę, przyjaciół i znajomych, pogra-żeni w nieutulonym żalu małż. córka, syn, rodzice i rodzeństwo. 7342

Kupię pianino walzkowy z płyta-mi i cześci gramofonowe. Pilsud-skiego 23 m. 12. 7340 Kupuję grube szelkowa, atlas na biustonosz, tiul i wszelkie inne dodatki gorseciarskie. I Aleja 18 m. 23. 7323

SPRZEDAŻ Otomana mokietowa, tapczany, kosałki, fotela, wygodne nowe pole-żenie, żaluzje, tapczany, biurko, Aleja N. M. Pany 19 w podwórzu Meter elektryczny na 9 KM, na-dający się do mycia, sprzedam. Rynek Wielutski 12 m. 1. Sprzedam warsztat ślaski tanio. Częstochowa, Mała 15 m. 4. 7448 Okazyjnie sprzedam maszynę dam-ską bębnową firmy „Singer”. Aleja 16 m. 1. 7388 Okazyjnie sprzedam piękny pokój stołowy (orzeczek kaukaski) składa-jący się: kredens, stół okrągły (rozsuwany), 6 krzeseł, 2 fotele wyczołowane, tapczany (wzrost) kryje pięknym materiałem), stółik do gry, szafka do parafianu i ra-dia, lampion, duży kwiatnik. Wia-domość II Aleja 39. Stolarnia. 7387 Pianino mało używane sprzedam zaraz niedrogo. II Aleja 32 m. 20. Maszynę szyjącą w tył, mało uży-wana, sprzedam. Warszawa 92 m. 1. 7290 Sprzedam karakulę, spód pokój zu-bi i kape na łóżko. Berka Josele-wicza 9 m. 2. 7403 Sprzedam foki luźne, popielice bra-zowa, spód łóżko. Berka Josele-wicza 9 m. 2. 7404 Sprzedam cyrnył rasy „Mory-noy” i „Kenta”. Kilińskiego Nr 106. 7327 Sprzedam trzy budki i urządzenie sklepowe, żyrandole. Wiadomość Włonna 24 m. 27. 7360 Węski dzialec, 10-letnia, rower, kl. wysoki gatunek, duży wybór, ceny fabryczne. Aleja 20 sklep w podwórzu 7148 Futro karakulowe i fokowe oka-zyjnie sprzedam, wiadomość Ale-ja N. M. Pany 30, sklep „Bon marché”. 7326 Prasy akcentryczne, talerzowe, bormaszyny, transmisje, nielownie i inne maszyny sprzedam. Wia-do-mość Katedralna 7 m. 1. 7370

ROZNE Była nauczycielka przyjmie na stancję ucznia z solidnym rodza-żem z korepetycją lub bez. Zapłata po-tówka lub prowiantami. Czešto-chowa, ul. I Aleja 19 m. 22. 235 Matkiszka poradę, dypl. polonista Nowicka, zastrzyki, masaż leczni-czy, porody. Al. Wolności 19 m. 4 Węski dzialec, 10-letnia, rower, kl. wysoki gatunek, duży wybór, ceny fabryczne. Aleja 20 sklep w podwórzu 7148 Futro karakulowe i fokowe oka-zyjnie sprzedam, wiadomość Ale-ja N. M. Pany 30, sklep „Bon marché”. 7326 Prasy akcentryczne, talerzowe, bormaszyny, transmisje, nielownie i inne maszyny sprzedam. Wia-do-mość Katedralna 7 m. 1. 7370

Przyjmuję ucznia na stancję. 7 Ka-mienie 19 m. 2. 7373 Przyjmuję weteranę parasoli. War-szawska 37. 7253 Artystyczna praca na sztafandę ról, paramentów kościelnych St. Serwaczka 702b. Piotrkowska 25b tel. 107-16. 7200 Tapisz 2 Warszawy najtańszej i so-lidnej przerobi, szkieł mobilę, ma-żeracę, Pilsa, ślaskiego do m. 8. 7420 Wyśedł motocykl zwykłych uwa-żnialeństw Koscielny, Warszawa na 6. Praktycznie: wózeki, oswar-ki, soboty, niedziele, 5 wielec Za-lycy codziennie. 7058

ADWOKAT Zygmunt Chołdyk przeprowadził się w I Aleja 11 Przyjmuje od 3-7 po poł. 7433

Codziennie świeże drożdże w przed-tawielatle jednoc-ześnie fabryki drożdży „Błęskawo - Ociecin” E. Piernikarski Częstochowa, Oficer Drezera 7 5832 Tel 10 62 Chereby wenerożone i skórne — Dr Mozołowska, Czest., Katedral-na 7, od 3-5-jej. 6201 Pracownia futer M. Pawlukówny, Aleja N. M. Pany 11 m. 24, wy-konuje wszelkie prace wchodzące w zakres krawiectwa. — Uwaga! Przyjmuje skóry do wyprawy. Ku-puje smarwice futrzane. 6784 L. 06580

WARSZAWSKI KRAWIEC mekły — cywily WITOLD BAK Częstochowa, 11-go Aleja 22. Telefon 12-80. Specjalność: nowoczesny krój. 6293 SKŁAD JELIT Jarząbek Walenty Poleca pp. Rzeźnikom jeli-ta sztuczne i naturalne w dużym wyborze Częstochowa, ul. Bór 41/43. (przy Rzeźni Miejskiej) 7174

Książki, lektury szkolne, zeszyty, bruliony, bloki, atrament, kredy i inne przybory piśmienne, we w dużym wyborze poleca Księgarnia, Antykwarium „Skład Mater. Piśm. Eugeniusz Sowler Częstochowa Aleja N. M. Pany Nr 18 tel. 12-35. 7264

F. PANEK SKLEP GALANTERIA i TOWARY KRÓTKIE Częstochowa, S. Jostowicza 1 Tel. 12-92 Wyroby papierowe. Torby wszelkiego rodzaju, ma-szyny, worki, chodniki i walizki 5

D/H W. Maciukiewicz & J. Trawiński Częstochowa, Aleja 2. Tel. 31-23 Konsejjonowane hurtownie polski, akuski, budowlane, kłódki „Arma” w rozmiarach przy-bory szwejskie (teksty ostre), wy-roby iglarskie, artykuły gospodarstwa domowego i węd-kięgo. 7387